

APSTIPRINU
Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs
Māris Zviedris

Rīgā, 2025. gada 30. decembrī

Vēlēšanu iecirkņu ārvalstīs izveidošanas vadlīnijas

Vadlīnijas ir izstrādātas ar mērķi nodrošināt vienotu standartu vēlēšanu iecirkņu izveidei un iekārtošanai ārvalstīs, ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus un vēlēšanu norises drošības prasības.

Tās paredz pasākumus, kas garantē vēlētāju drošu piekļuvi vēlēšanu iecirkņiem un veicina ērti un efektīvi organizētu balsošanas procesu ārvalstīs dzīvojošajiem vēlētājiem.

I. Vēlēšanu iecirkņa telpas

Vēlēšanu iecirkņa iekārtošanai ir jāizmanto telpas, kas nodrošina vēlēšanu procesa likumību, balsošanas aizklātumu, drošību un pieejamību vēlētājiem. Telpu izvēlei jāatbilst spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un jāveicina ērta un organizēta balsošana.

Vispārīgās prasības ēkām, kurās izvietoti vēlēšanu iecirkņi:

- Vēlēšanu iecirkņi jāizvieto ēkās, kas ir publiski pieejamas visiem vēlētājiem un nodrošina drošību gan cilvēkiem, gan vēlēšanu procesa norisei.
- Ēkām jābūt ērti sasniedzamām vēlētājiem, piemēram, tuvu sabiedriskā transporta pieturvietām un/vai ar pieejamām auto stāvvietām.
- Vēlēšanu iecirkņiem jābūt izvietotiem ēkās ar pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem (rampas, lifts, balsošanas telpa ēkas pirmajā stāvā u.tml.).
- Pie ēkām jābūt izvietotām norādēm par vēlēšanu iecirkņa atrašanās vietu.
- Ēkā un tās apkārtnē jānodrošina politiski neitrāla vide.

Telpu izvēles piemēri:

- Pēc vēlētāju priekšlikuma: skolas, kultūras un saieta nami, latviešu sabiedriskie centri, draudžu telpas, Latvijas goda konsulātu telpas u.tml.
- Pēc Ārlietu ministrijas priekšlikuma: diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību telpas.

Vispārīgās prasības vēlēšanu telpām:

Telpām jāatbilst šādām prasībām:

- Labā tehniskā stāvoklī, ar pietiekamu apgaismojumu (300–500 lx), apkuri vai kondicionieri atbilstoši temperatūrai un ventilāciju.
- Drošām, bez apdraudējuma vēlētājiem vai vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļiem.
- Ar atsevišķu slēdzamu telpu vēlēšanu materiālu glabāšanai, kam nav piekļuves personām, kas nav saistītas ar vēlēšanu procesu. Telpas atslēga glabājas pie atbildīgā vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļa. Vēlams, lai telpai būtu videonovērošana vai signalizācija. Ja šādas iespējas nav, telpas durvis laikā, kad tajā glabājas vēlēšanu materiāli, jāaizzīmogo.
- Pietiekami plašām, lai nodrošinātu ērtu vēlētāju plūsmu un ērti organizētu balsošanu.

II. Vēlēšanu iecirkņa telpu iekārtojums

Telpām jāatbilst šādām prasībām:

1. Balsošanas aizklātums

- Telpā jābūt iespējai izvietot balsošanas kabīnes vai aizslietņus, lai vēlētājs varētu vienatnē un netraucēti aizpildīt vēlēšanu zīmi.
- Telpu plānojumam un iekārtojumam jānodrošina, ka citas personas nevar novērot vēlētāja izvēli.

Piemēri:

- Balsošanas kabīnes nedrīkst novietot pie logiem tā, lai no ārpuses būtu redzama vēlētāja izvēle.
- Ja kabīnes atrodas ēkas pirmajā stāvā ar balkoniem virs tām, jāpārlicinās, ka no tiem nevar redzēt vēlētāja izvēli.
- Ja vēlētāji aizpilda vēlēšanu zīmes pie galdiem, kur aizklātums tiek nodrošināts ar aizslietņiem, tos novieto tā, lai blakus esošie vēlētāji neredzētu citu vēlētāju izvēli.
- Vēlēšanu iecirknī vismaz viena kabīne vēlams pilnībā aizklāta (piemēram, ar aizkariem).

2. Ērta izvietošana

Telpā jābūt iespējai ērti izvietot:

- vēlēšanu komisiju;
- vēlēšanu kasti;
- galdus un krēslus vēlētāju reģistrācijai;

- krēslus novērotāju vajadzībām.

3. Telpas pārskatāmība un kārtība

- Telpai jābūt labai pārskatāmībai.
- Telpas iekārtojumam jābūt kārtīgam un oficiālam.

4. Oficiālie simboli un materiāli

- Vēlēšanu dienā telpā jāizvieto Latvijas karogs.
- Telpā jābūt izvietotiem Centrālās vēlēšanu komisijas informatīvajiem materiāliem, piemēram: vēlēšanu iecirkņa plakāti, norādes par balsošanas kārtību, bukleti, brošūras.

5. Politiskās aģitācijas aizliegums

- Telpā nedrīkst atrasties politiskās aģitācijas materiāli, piemēram: plakāti, skrejlapas, uzlīmes, avīzes vai to pielikumi ar politisku saturu, politisko partiju simbolika, kā arī priekšmeti ar politisku vēstījumu (piem., pildspalvas, piezīmju blociņi, cepures, krekli u.c.). Šie materiāli nedrīkst tieši vai netieši mudināt vēlētājus balsot par vai pret konkrētu politisko spēku.

Piemērs vēlēšanu telpas iekārtojumam

(vēlēšanu iecirkņa komisija telpu iekārto pēc saviem ieskatiem, ievērojot šajās vadlīnijās noteikto un atbilstoši konkrētās vēlēšanu telpas plānojumam. Balsošanas vietas var būt iekārtotas kā kabīnes vai galdi ar aizslietņiem, vai kombinēti (kā attēlā) gan kabīnes, gan galdi ar aizslietņiem)

Iekārtojot vēlēšanu iecirkņa balsošanas telpu, vēlētāju ērtībai jānodrošina:

1. Apgaismojums vēlēšanu kabīnēs

- Katrai balsošanas vietai jānodrošina pietiekami spilgts apgaismojums, lai vēlētājs skaidri redzētu balsošanas materiālus.
- Ja telpas apgaismojums ir nepietiekams, jāizmanto papildu apgaismojums, piemēram, galda lampas kabīnēs.
- Apgaismojumam jābūt vienmērīgam un ēnu neveidojošam, lai nerastos grūtības lasīt dokumentus.

2. Pieejamība sēdus balsošanai

- Vismaz viena balsošanas vieta jānodrošina sēdus balsošanai.
- Šī vieta ir paredzēta:
 - Vēlētājiem ar kustību traucējumiem
 - Gados vecākiem vēlētājiem
- Pārējās balsošanas vietas var būt paredzētas stāvgaldiem, taču jānodrošina, lai telpa ir ērti pieejama visiem.

3. Palīdzības līdzekļi vēlētājiem

- Telpās jānodrošina vismaz viena lupa, lai vēlētāji ar redzes traucējumiem vai vājāku redzi varētu vieglāk izlasīt balsošanas materiālus.
- Lupa jānovieto pie galda vai pie kabīnes, lai tā būtu ērti pieejama un droši lietojama.

III. Nepieciešamais aprīkojums un mēbeles vēlēšanu telpas iekārtošanai:

1. Balsošanas kabīnes vai aizslietņi:

Aprīkojums balsošanas aizklātuma nodrošināšanai	Plānotais vēlētāju skaits vēlēšanu iecirknī		
	līdz 500	501-1000	1001-2000
Nepieciešamais vēlēšanu kabīņu vai aizslietņu skaits (balsošanas vietu skaits)	līdz 12 balsošanas vietām	līdz 16 balsošanas vietām	līdz 16 balsošanas vietām

2. Vēlēšanu kastes (izmantojamas tikai no Centrālās vēlēšanu komisijas saņemtās)

	Plānotais vēlētāju skaits vēlēšanu iecirknī		
	līdz 500	501-1000	1001-2000
Klātienes iecirknis vēlēšanu kaste mazā (~45 l) vai lielā (~85 l)	1	1	1
Pasta balsošanas iecirknis vēlēšanu kaste mazā (~45 l) vai lielā (~85 l)	1	1	1

3. Mēbeles

Mēbeles (veids/skaits)	Plānotais vēlētāju skaits vēlēšanu iecirknī		
	līdz 500	501-1000	1001-2000
Galdi vēlētājiem (vēlēšanu kabīnēs vai ar aizslietņiem)	3 (izmantojot krusteniskos uz galda novietojamos aizslietņus)	4 (izmantojot krusteniskos uz galda novietojamos aizslietņus)	4 (izmantojot krusteniskos uz galda novietojamos aizslietņus)
Galdi un krēsli vēlētāju reģistrācijai	2/4	3/6	4/8
Galds un krēsls vēlēšanu iecirkņa komisijai (priekšsēdētājam/sekretāram)	1/1	1/1	1/1
Galds pie izejas (brīvi pieejamo vēlēšanu zīmju novietošanai)	1	1	1
Galds vai statīvs informatīvo materiālu novietošanai (priekšvēlēšanu programmas, kandidātu saraksti, ziņas par kandidātiem)	1	1	1
Krēsli vēlēšanu novērotājiem	Nepieciešamību izvērtē vēlēšanu iecirkņa komisija, ievērojot iecirkņa telpu plānojumu un plānoto apmeklētību		

4. Biroja tehnika, interneta pieslēgums

	Plānotais vēlētāju skaits vēlēšanu iecirknī		
	Līdz 500	501-1000	1001-2000
Stabils interneta pieslēgums un, ja nepieciešams, tā nodrošināšanas iekārtas	1	1	1
Virtuālā privātā tīkla iekārta (Nodrošina CVK. Tikai vēlēšanu iecirkņiem, kas veidoti pēc vēlētāju priekšlikuma (diasporas iecirkņi))	1	1	1
Pagarinātāji	pagarinātāju skaitu un to garumu nosaka iecirkņa komisija atkarībā no izmantojamo iekārtu skaita un vēlēšanu telpas plānojuma		
Papildus monitors, televizors, projektoris, interaktīva projekcijas tāfele vai līdzīgas iekārtas balsu skaitīšanas atspoguļošanai (tikai vēlēšanu iecirkņiem ar plānoto vēlētāju skaitu 500+, kas izveidoti pēc Ārlietu ministrijas priekšlikuma un balsu skaitīšanā izmantos skeneri)	0	1	1
Austiņas (pievienojamas datoram vai tālrunim, lai vēlētājiem, izrādot vēlmi, būtu iespēja diskrēti noklausīties priekšvēlēšanu programmas, kandidātu sarakstus un ziņas par kandidātiem audio formātā)	1	1	1

5. Vēlēšanu materiāli

Visus zemāk norādītos materiālus nodrošina CVK (t.sk. veic apjomu aprēķinus)	Plānotais vēlētāju skaits vēlēšanu iecirknī		
	Līdz 500	501-1000	1001-2000
Vēlēšanu aplokšnes	Plānotais vēlētāju skaits + rezerve 50%		
Vēlēšanu zīmju komplekti	Plānotais vēlētāju skaits + rezerve 50%		
Reģistrācijas aplokšnes	Plānotais vēlētāju skaits + rezerve 50%		
Balsotāju saraksta veidlapas	Plānotais vēlētāju skaits÷50 (ierakstu skaits balsotāju sarakstā) + rezerve 10%		
Balsotāju saraksta veidlapas balsošanai ar reģistrācijas aploksnēm	Plānotais vēlētāju skaits÷50 (ierakstu skaits balsotāju sarakstā) + rezerve 10%		
Apliecības vēlēšanu iecirkņu komisiju darbiniekiem	10	10	15
Apliecības novērotājiem	10	10	10
Uzlīmes uz materiālu saiņiem klātienē iecirkņiem	60	60	60
Uzlīmes uz materiālu saiņiem pasta balsošanas iecirkņiem (tikai pēc Ārlietu ministrijas priekšlikuma izveidotiem pasta balsošanas iecirkņiem)	50	50	50
Drošības plombas-klātienē iecirkņiem	20	20	20
Drošības plombas pasta balsošanas iecirkņiem (tikai pēc Ārlietu ministrijas priekšlikuma izveidotiem pasta balsošanas iecirkņiem)	20	20	20
Iecirkņa zīmogs	1	1	1
Vēlēšanu iecirkņu plakāti, norādes, plakāti par balsošanas kārtību, informatīvās lapas, brošūras u.c. poligrāfijas un drukas materiāli	Atbilstoši CVK piegādātajam apjomam katram vēlēšanu iecirkņim (apjomus nosaka CVK pēc ārvalstu vēlēšanu iecirkņu apstiprināšanas)		